

Anden, og jeg bryder mig derfor ikke om at have nogen Paategning i Skudsmaalsbogen overfor denne Mand. Det anser jeg for at være et Tilfælde, der meget ofte vil indtræde i det virkelige Liv, og jeg ser ikke noget Ondt deri. De to Spørgsmaal komme ikke hinanden ved, det ene er om selve Lyndeforholdet, det andet om disse Paategninger, hvis Virkning kun er den: at gjøre det umuligt for tredje Mand at antage Lyndet, men hvis Virkning ikke er at løse eller binde selve Lyndeforholdet. — Hvad dernæst angaar Bemærkningerne med Hensyn til § 8, er det selvfølgelig ikke særlig min Sag at forsvare denne Bestemmelse, hvorved Sognefogden er sat med ind i andet Stykke istedenfor Politiet; jeg kan naturligvis kun sige, at jeg i og for sig vilde anse det for hensigtsmæssigt, om det kunde fastholdes, at vedkommende Lyende altid skulde henvende sig til Politiet, men nogen egentlig Bænkelse eller Meningsløshed i, at Lyndet anvistes at henvende sig til Sognefogden, kan jeg ikke se; thi det følger af sig selv, at Politimesteren maa instruere Sognefogden til, hvergang han ophæver en Paategning, strax at indberette det til Politimesteren, og i denne Indberetning at oplyse, hvad Husbonden hedder, og hvad Karlen hedder osv. Heller ikke ser jeg, at der egentlig i og for sig er noget Umuligt i at ophæve en Paategning, skjøndt man ikke ser Bogen, idet den, der begærer Paategningen ophævet, maa kunne angive, hvad denne Paategning gaar ud paa, nemlig at han er fæstet fra den og den Tid til den og den Mand. Det er meget rigtigt, som den ærede Rigsdagsmand sagde, at, naar Lyndet henvender sig til Politimesteren, er dermed forbunden den Fordel, at Politimesteren strax kan skride til den omtalte offentlige Politisags Tværksetelse. Det kan han i det Mindste i mange Tilfælde, og det er ganske vist en Fordel; men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at Politimesteren kan ikke gjøre det i alle Tilfælde, der bliver mange Tilfælde, hvor ogsaa Politimesteren foreløbig maa lade Lyndet gaa. Thi set, at Husbonden ikke er tilstede i Byen, hvor Politimesteren er, men bor flere Mile derfra ude paa Llandet, saa kan jeg ikke se, at Politimesteren efter den bestaaende Lovgivning er berettiget til at sige: Du bliver her til i Morgen eller i Overmorgen, indtil din Husbond kan komme herind, saa at vi kunne paabegynde denne offentlige Politisag. En saadan Anholdelse eller Frihedsberøvelse kan der ikke være Tale om. Altsaa i saadanne Tilfælde er der ikke Andet for Politimesteren at gjøre end at sige til Lyndet: Din Husbond vil blive indfaldt til den offentlige Politiret i Morgen eller Overmorgen, eller naar det kan være; der møder Du ogsaa, og der vil Sagen finde sin Afgjørelse; men mere end dette mundtlige Paalæg vil der fra Politimesterens Side heller ikke kunne være Tale om. — Hvad dernæst angaar den Maade, hvorpaa man har formet Sætningen i § 8 andet

Stykke, hvor der staar: „Hvis det skjønes, at det (Lyndet) ikke har haft nogen Grund til at anse sig berettiget til at forlade Lyndesten“, da skal jeg anføre Grunden, hvorfor denne Forandring er bleven foretaget i det andet Thing. Der stod i Regjeringens Forslag: „Hvis det befindes, at Lyndet ikke har været berettiget til at forlade Lyndesten“. Derimod gjorde man den Indvending, at det i flere Tilfælde vilde være uretfærdigt eller i alt Fald meget haardt, fordi det — hvad jeg ganske vist ikke har kunnet modsigge, — ofte kan være meget tvivlsomt, om den ene eller anden af Parterne har Ret. Det er ikke altid en klar Sag, men kan ligesom andre Sager være meget tvivlsom, og man ser derfor heller ikke saa ganske sjældent, at Domstolene i forskjellige Instanser komme til forskjellige Resultater med Hensyn til det Spørgsmaal, om et Lyende i det foreliggende Tilfælde har været berettiget til at forlade Lyndesten eller ei; det er en Ting, der kan være Tvivl om, baade faktisk og juridisk Tvivl, og det er derfor ikke ukjendt, at de forskjellige Instanser komme til forskellige Resultat. Nu har man sagt, at det var haardt, at et Lyende ubetinget skal straffes, naar det forlanger Paategningen ophævet, skjøndt det i Almindelighed maa erkjendes, at det er et tvivlsomt Spørgsmaal, om Lyndet var berettiget dertil under de foreliggende Omstændigheder. Derfor foreslog man denne Ændring, som skulde stille Sagen saaledes, at Afgangen til at straffe Lyndet skulde være afhængig af, at Lyndet skulde kunne siges at have været i god Tro, altsaa saaledes, at der ingen Afgang er til at anvende Mulkt paa et Lyende, som skjønes at have været i god Tro. Det er Meningen med Forslaget, og det kommer i saa Henseende ikke videre an paa, om der staar „skjønes“ eller „befindes“. Skjøne maa en Dommer altid; han skal ganske vist dømmе, men han skal skjøne, før han dømmе. Det, der har Betydning er, at der staar, at Lyndet „ikke har haft Grund til at anse sig for berettiget“ istedenfor, at Lyndet „ikke har været berettiget“; det er deri, Hovedforandringen ligger. — Med Hensyn til de Indvendinger, som bleve gjort til sidste Stykke af § 9, skal jeg bemærke, at jeg i og for sig ikke har været for denne Ændring; det er ogsaa et af de Ændringsforslag, som ere blevene vedtagne i det andet Thing, men Grunden til, at jeg har taget det uden at modsætte mig det, har været, at jeg, ligesom den ærede Taler for sit Vedkommende sagde, finder, at det ikke er skadeligt; det kan i hvert Tilfælde ikke gjøre Sade.

Formanden: Den 2den Landssthingsmand for 5te Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Orenbøll: Jeg vil blot, idet jeg takker den ærede Minister for de meddelte Oplysninger, tillade mig at gjøre en Bemærkning med Hensyn til hans Fortolkning af § 7, 1ste Stykke. Jeg